

Udvalgets overvejelser angår nærmere spørgsmålet om, hvorvidt en lovovertrædelse begået inden for rammerne af en juridisk person altid bør lokaliseres til *enten* handlingslandet (og et eventuelt virkningsland) *eller* til hjemstedslandet – eller om lovovertrædelsen omvendt altid bør lokaliseres *både* til handlingslandet (virkningslandet) *og* til hjemstedslandet.

3.10.4.2. I de tilfælde, hvor selskabsansvaret udløses af en *handling*, der kan tilregnes en person, som er tilknyttet den juridiske person, eller kan tilregnes den juridiske person som sådan, bør lovovertrædelsen efter udvalgets opfattelse som udgangspunkt alene anses for begået, hvor den ansvarsudløsende handling faktisk foretages (handlingslandet).

Udvalget er opmærksom på, at det til støtte for også at lokalisere lovovertrædelsen til hjemstedslandet kan anføres, at en ansats handlinger foretages på vegne af den juridiske person og i dennes interesse. Den ansatte kan siges at handle ud fra en udtrykkelig eller stiltiende bemyndigelse, der kan føres tilbage til den juridiske persons ansvarlige organer i hjemstedslandet. De ulovlige handlinger vil endvidere ofte være til gavn for den juridiske person og eventuelt medføre en økonomisk gevinst for den juridiske person.

Udvalget finder det imidlertid for vidtgående at udstrække lokaliseringen af den faktiske handling foretaget af en ansat mv. i ét land til den juridiske persons hjemsted i et andet land, hvis den pågældende handling ingen reel tilknytning har til hjemstedslandet.

Udvalget anfører på den baggrund, at en lovovertrædelse, som udløser et selskabsansvar, og som fuldbyrdes af en ansat mv. i et andet land end det land, hvor den juridiske person har hjemsted, kun bør lokaliseres til hjemstedslandet, hvis det eller de forhold, der danner grundlag for et strafansvar, helt eller delvis kan henføres (også) til den juridiske persons hjemsted. Dette vil bl.a. være tilfældet, hvis lovovertrædelsen skyldes, at der på hjemstedet er sket fejl fra ledelsens side (f.eks. i form af manglende instruktion om udfyldning af køre- og hviletidsskemaer eller om brug af sikkerhedsudstyr).

Udvalget finder det endvidere rigtigst at lokalisere en lovovertrædelse til den juridiske persons hjemsted, hvis selskabsansvaret udløses af såkaldte anonyme fejl, dvs. hvor det af omstændighederne fremgår, at en person inden for virksomheden i hjemstedslandet har begået et tilregneligt forhold, men hvor det er vanskeligt eller umuligt at finde frem til den enkelte person. Tilsvarende må efter udvalgets opfattelse gælde, hvis selskabsansvaret udløses af såkaldte kumulerede fejl, dvs. fejl, der består i en flerhed af handlinger inden for

virksomheden begået (til dels) i hjemstedslandet af flere personer, der hver for sig er straffri på grund af en ringe andel i eller ringe uagtsomhed i forbindelse med det strafbare forhold, men hvor de enkelte andele tilsammen fører til en lovovertrædelse.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 353-357.

3.10.4.3. Udvalget har overvejet en regel, hvorefter en ansvarsudløsende handling mv. i de tilfælde, hvor handlingen *kan* lokaliseres til hjemstedslandet (f.eks. ved ledelsesfejl, jf. ovenfor), *kun skal* lokaliseres her til. En sådan regel ville understrege, at der er tale om et selvstændigt strafansvar, som pålægges den juridiske person som sådan. Reglen ville også medvirke til at fremhæve, at selskabsansvaret og en ansats eventuelle personlige ansvar principielt må vurderes hver for sig, og at der i sager om selskabsansvar altid er anledning til at overveje, om der bør rejses sag mod både selskab og den ansatte.

Udvalget kan imidlertid ikke gå ind for en sådan regel, idet danske myndigheder i givet fald ville være afskåret fra at retsforfølge en juridisk person med hjemsted i udlandet for ulovlige handlinger, som faktisk er begået her i landet (af en ansat mv.) eller har virkning her. Tilsvarende kan anføres for så vidt angår en modsattrettet regel, hvorefter en ansvarsudløsende handling i alle situationer kun skal lokaliseres til det land, hvor den fuldbyrdende handling faktisk foretages, og hvor lovovertrædelsen således umiddelbart manifesterer sig. En sådan regel ville afskære dansk straffemyndighed over for en juridisk person med hjemsted i Danmark, selv om der påviseligt her i landet er begået ledelsesfejl mv., som har været medvirkende til en lovovertrædelse i udlandet.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 357-358.

3.10.4.4. I de tilfælde, hvor selskabsansvaret udløses af en *undladelse*, bør spørgsmålet om lokalisering af lovovertrædelsen efter udvalgets opfattelse afgøres på samme måde som ved lokalisering af undladelserforbrydelser (tilsidesættelse af handlepligter) begået af fysiske personer, jf. herved pkt. 3.10.1 ovenfor.

Undladelserforbrydelser bør således også i forhold til juridiske personer lokaliseres *både* til det sted, hvor den påbudte handling skulle have fundet sted, *og* til det sted, hvor den, som handlepligten påhvilede, opholdt sig på det tidspunkt, hvor handlepligten skulle opfyldes. I sidstnævnte tilfælde bliver spørgsmålet om lokalisering af undladelser i forhold til juridiske personer et spørgsmål om, hvem handlepligten påhvilede på vegne af selskabet.